

مَشْرِطُ الْقَمَرِ

۱۳۲۶

محل اقامه :
 درسمادنده یکی پوسته خانه قارشوسنده
 دائره مخصوصه در

امپراطور :
 مسلكيزه موافق آثار جديده مع المنونيه قبول اولنوره
 درج ايديلمين آثار اعاده اولنور

دين، فلسفه، ادبيات، حقوق و علوم دن باحث هفته لق رساله در

مؤسسلى : ابوالعلا دين العايدىن - ح. اشرف اديب

درسمادنده نسخه سى ۵۰ پاره در

تاريخ تأسيس :
 ۱۱ نومز ۳۲۴

تيريله دن مقوا بورو ايله كوندريليرسه سنوي
 ۲۰ غروش فضله آلنور.

درسمادنده	سلكى الق ايلقى	۶۵	۳۵
ولاياتده		۹۰	۵۰
ممالك اجنبيره		۹۰	۵۰ غروشدر.

درسمادنده پوسته ايله كوندريليرسه ولايات بدلى اخذ اولنوره

۳

امید آرتق حیات ملکه دونمشدی آزمشدی ،
سریر سلطنت تابوت دولت شکلی آلمشدی ،
مظالم آتشی آفاقدن آفاقه سالمشدی ،
سرایا آسمان فریاد مظلومینه قالمشدی ،
زمین احزاره مقبر اولادن آرتق بونالمشدی .

۴

سفی بز طاق دولنده کوروب بر باشقه هییتله ،
معلقسک ، سانیردق دست استقلال ملتله .
سیاست تمهیلله حال بوکه سن صلب ایدلمشک !
جریمه کدن آقان قانلرله هپ موقوف نالمشک ..
شهید ظلم ایدک قان اغلایان چهره کله ... اولمشک ،
اولورکن ملتی لاقید کورمشکده کولمشک !
وطن ظلمتسرا ، مشعل جدا ، آل قانلی تربه کدی ،
هالاک ، کوکبک کوکدن اینن نقش کتابه کدی !
افقار آسمان پیوست اولان سنک مزار کدی ،
بولوطر یوکسلوب کیتیش روان زار زار کدی .
بزه منظور اولان خونین خیال کدی ... حقیقتده
جنازه کدی کزن هپ دوش جوشا جوشا حرمتده !

بوکون لکن دیرلک ، برحیات بی زوالک وار ..
بقا مفتون حسنکدر ، بقا آشوب خالک وار .
مقابر دن درین ، ارواحدن یوکسک مالک وار ،
غروب آزاده نجمک وار ، خسوف ایتمز هالاک وار ،
طبیعتدن ، او قانوندن بیوک قانون عدلک وار .

مرمت جمال

علم حکمت

بوسنه یکی پروغراملر موجنبجه اصل فلسفه او قویه جفزه . فلسفه دن
بدأ ایده جکزه . فلسفه کله سی یونانی بر تعبیردر . یالکز عربلر لسانلرینه
تأمیله تصرف ایتدکلرندن یونانیلر دن آلدقلری کبی بر اقامشله ، کندی
قابلرینه تطبیق ایدهرک عادتاً عربلاشدر بر مشلدر .
فرانسزلر ، بزم فلسفه و حکمت کله لرینه مقابل اولوق اوزره ینه
عین اصلدن اولان [Philosophie] کله سنی استعمال ایدرلر . بو علم ایله
اشتغال ایدن دها طوغروسوی بو علمده اختصاص کسب ایلین کیمسه لرده
[فلسوف] اطلاق ایدیلیرکه بو اسمک حائر اولدینی معنای مرکبه نظر آ
عجب حکمت دیمکدر .

فلسوف تعبیرندن مقدم حکمایه [Sage] دینوردی که نه قدر
متفاخرانه بر تعبیر اولدینی اشکاردر . زیرا [Sage] دیمک ذهنی ،
قوة مفکره سنی دائماً حقایق اشایی ادرا که حصر ایدن و یالکز معقولات
داثره سنده حرکت ایلین دیمکدر . حقایق اشیا تعبیرنده ایسه هم عالم

کورنجه زنده بتون محشر هیولایی ،
مزاره روح ویرن نفخ پاک مولایی
خیاله طالدم .. او فتمحسرای دورا دور
کورندی دیده مدهوشه بر جهان نشور !
کفن بدوش بقای نه ایله اجساک ،
او ، دهری هچمه صایان ، کاربان اجدادک
آقین آقین کچهرک پدشکاه عزنده
— رجا و خوف آره سنده ، زمین خیرتده —

قیام عجزینی سیر ایلدم .. نه دهشتش
سجود خلقی کورمک حضور قدرتده !

**

بوهرج و صرح قیامت نمونه حاکم اولان
خطیب عالم علوی نهایت اولدی عیان :
کوزم ، اوزاقده کی برمدفنگ ایاق او جنه
چوکوب زیارت ایدن ، برچوجوقله برقادینه
ایلیشدی . صوکره براز یا قلاشجه ، ایدن ای
تظاهر ایلدی : باقدم چوجوق (تبارک) یی
کمال وجد ایله از بر تلاوت ایلده ،
یاندیه آنه سی کوز یا شلرله دیکلمه ده .
زمینه رعشه ویرکن نشاند ملکوت ،
نه منظره بدی الهی او مقبر مهوت ؟
چوجوق حیاته ، او مقبرده موبه بر لوحه .
تضاد قدرتی کور باق شولوح ذی روحه !

**

براز کچنجه اوسسلر بتون خوش اولدی ،
دمینکی محشر بر جوش سایه پوش اولدی .
چوجوق قادینله برابر چکیلدی عالنه ،
کومولدی کیتدی مزارلق سکون داغنه .

مسمم عاکف

عثمانلی بایراغنه

۱
تموج ایلدورکن بر زمانلر فرق ملتده ،
دونوب بر نفس خون آلوده قالدک خاک ذلتده .
وطن میت ، جهان مقبر ، کفندک سن حقیقتده !
کلیرکن دهره یوکسلش ایدک دست مشیتده ،
ید ابلیسه کچدک صوک دمکده ، آن رحلتده !

۲
هالاک رعدده ، نجمک برقه بکزرکن سمالرده ،
سونوکدک پک اسافل اللریله اعتلارده .
غروب آله ملکک مثال اولدک فضالرده !
بر آل قانلی خیالتدک شب مقبر نمالرده ،
مثال فجر کاذبکدک صباح انجبالرده !

[حکمت] کلمه سنک اصلاً مأخذ اشتقاقی [کم] معناسی مفید اولان [حکم] اولدینی کبی ، [عقل] ک لغة معناسی دها طوغروسی اساس اشتقاقی [کوستک] مفهومی ویرن [عقلمدر] در . حکمتک مرادفی عد ایدیلن عقل آراسنده بومناسبتله دخی شایان نظر بر مقارنت وار . منطق کلمه سی دخی عین علاقهبی عرض ایدر . زیرا منطقاً بر حقیقت الهه ایتک ایچون بعض احکامه رعایت ایتکه مجبورز . مثلاً عینیت و تناقض قانونری اهمال ایدیلهرک دوشنلورسه اصابت ایدیله جکی بر امر محقق در . بو ایکی قانون خارجنده قطعاً اصابت یوق در . کذلک حسیاتزه توفیق حرکت ایدر سهک دخی دوشونونه میز ، هدفه وصول ممکن اولماز . زیرا حکمت اعتقاد صرف عقلی اولمی در . بونک ایچون ایسه منطقه باغلا عقودن باشقه چاره یوقدر .

ایشته کور و لیورکه عقل ، منطق ، حکمت کلمه لری معنا مرادف شیلدر . هر برینک نقطه نظری فکرک حرکتی بر قانونه ربط ایتک در . بو کلمه لر آراسنده کذلک منشأ اعتباریله دخی کلی بر مطابقت نظره چارپار . زیرا منطق کلمه سی دخی عر مجده [کمر ، قوشاق] معناسنه کلن [نطق] کلمه سندن مشتق در .

بوکبی معنوی اسملر - السنه موجوده نک تدقیقاتی ایله تحقق ایده . جکی اوزره - ذاتاً علی الاکثر مادی کلمه لر دن طوغمش در . انسانلرده ایلک پشین تأثیراتی کوسترن احساسات اولدینی ایچون علم طبیعتده کی مادی اسملرک وضعی تقدم ایتش در . بالاخره مادی بر شیشه ویریلن او اسم توسیع دائره ایدرک تشیل و تشبیه طریقیله معنویاته دخی علم اولمش در . زیرا هر شیشه ، هر حادثیه ، هر موجوده بر اسم ویر . ملک ممکن دکل در .

حقیقه تدقیق ایدیلین : الک اول ویریلن اسملر مطلقاً نظره چا . ربان واقعات و جسمانیاته تعلق ایدر ، صوکره معنویاته تشیل ایدیلیر . بوندن باشقه طریق یوق در . مثلاً عدالت کلمه سی : ترازینک هر ایکی کفه سنک متوازن اولمی دیمک در . بوندن بالاخره حقوقه تعلق ایتش در . شوقانون تسمیه ده بزه اثبات ایدرکه شوغرضیه من ، یعنی حکمتک

[حکم] دن مشتق اولمی کیفیتی طوغرودر . شیدی علم حکمت : علت مدرکه در . حکم دخی حقایق اشیا و حرکات انسانیه ده کی حکمتی آرایانلر ، معقولاتی ده ادراک ایدنلر دیمک . در . فقط طبیعی حکمانک ده ادراک ایتدیکی حقایق ناقص در . بونک ایچون بولدقلمی حکمتلر دخی اکیسک قالیر . اصل حکیم الله در . حادثات و واقعات طبیعی و افعال انسانیه هپ حکمه در . حقیقت ادراک ایله مدرک حساب حق در ، او کا حکیم مطلق دینیر .

حکمت ، انسانک افعالی ، عقلاک تجلیاتی باغلا یور . بو حیثیته حکمتک دیگر بر معناسی ده نبوت در . زیرا بیغمبرلر دخی انسانلرک حرکتی ربط ایده جک بر طاقم قوانین بیان ایتش در .

حکمتک معناسی بویله جه تخصیص ایتدکن صوکره حکمت نه در ؟ ا کلا بلم

حکمت - اولجه سویلدیکمز کبی - علت معقوله و مدرکه در ،

طبیعتده و فطرتده موجود اولان حکمیات ، هم ده انسانک کندیسنده تجلی ایلین حادثات نفسانیه نک حکمتلری داخل در . عالمده ، معنای کاشانده مندرج بوقدر حقایق تبع ایتکه کی استعمالدن قطع نظر ، بویله خارق العاده ، صحائف موجوداتده مسطور بونجه معانی وله افزایی ادراک ایلش بر کیمسه تصور دخی اولونسه [Sage] تعبیرینک کندی حقیقه استعمالی چوق کوره جک در . بونک ایچون حکمای یونانیه دن [سقراط] ، [Sage] تعبیرینه بدل [محب حکمت] مفهومی ویرن [فیلسوفوس] لغتک قبولنده احراز تقدم ایتش در . بو مقدمانندن صکره [حکمت] کلمه سنک منشأ و اشتقاقی و بولکلمه نک مترادفی عد ایدیلن بعض الفاظ آراسنده کی مناسبت معناییه تی تحقیق ایدلم : اولجه دخی سویلدیکمز کبی حکمتک اساساً معناسی علت ، سبب در . عالمده بر شیمی اکلامق ایچون سببی بیلی ، مشاهده ایتدیگمز بر حادثه نک کنه معناسنه ظفریاب اولق ایچون اونی سببه ربط ایتلی در . وارلنک ، وقایع کونیه نک اسبابی بولور ، ذها دخی ادراک ایدر سه کز حکمتی الهه ایتش اولور سکز .

بر کلمه نک منشأ و اشتقاقی آرانیرکن افظ و معناسی بیننده کی مناسبت و علاقه کوزه دیلی در : [حکمت] کلمه سنک فلسفه لغویده اصلی [حکم] اولمی پک قریب در . [حکم] نک لغت معناسی : آتک ضبطی ایچون قولانیلان دیزکینک نهایت بولدینی دیمیر . یعنی ترکیه ده [کم] تعبیر ایدیلن بر آلت در . ارباب حکمت حقایق اشیا بی بولدقلم صکره کندیلرینی او احکامه باغلا ، علم اخلاقده الک بویله فضیلت قانون اخلاقه یعنی صرف عقلی اولان قانون حکمته باغلا فق در . ذاتاً انسان حریت طبیعی سنندن تماماً و خود سرانه بر صورتده استفاده ایده من . کندی حریتی مطلقاً بریره معقول بر صورتده باغلا ملی در .

انسانی طریق مستقیمدن انحرافه سوق ایدن بر طاقم سوائق واردر . شهراه حق و عدالتده ایلر یلدورکن سوائق و دواعی دیدیکمز شهوات ، احتیاضات انسانه مانع اولور . ایشته آتک آلت ضبطی اولان کم ناسل آتی سر بازانه حرکتدن منع ایدیورسه احتیاضاته طوغرو آتیلان انسانیه ده حکمت اویله جه معقولانه حرکتده مجبور ایتکه اوغرا شیر . یعنی آتده کم نه ایسه انسانیه ، انسانیت مقمنده ده دخی حکمت اودر . بو ایکی آلت ضبطک وظیفه سی عین دائره ایله محصوردر . بو نقطه نظر دن آراننده کی مناسبات پک اشکاردر .

بو حکمی تأیید ایده جک بر طاقم کلمه دها واردر : مثلاً انسانک بوتون معارف حقیقیه سی ، افعال و حرکتی بزم ذهنزده مسلم اولان حقایق کلیه کبیر ، اوراده منعقد اولور . بر حادثه که قوانین کلیه ازلیه ربط ایدیلیر ، او حکمتدر . ربط اولنان یر ایسه عقلدر .

بر المانک سقوطنی اکلامق ایچون اولاسقوط قوانیننه ثانیاً جاذبه یه الک نهایت [هر بر حادثه نک بر سببی واردر] قانون کلیسنه باغلامق لازمدر . بو حیثیته دیمک اولیورکه حکمت ایله عقل آراسنده پک صیق بر مقارنت وار . بو ایکی کلمه آراسنده یا لکز حکمه مسلم بر مناسبت یوق . منشأ لری اعتباریله دخی پک اشکار بر مناسبت مشهود . زیرا

یعنی ادراک ایدیلین شیلرک لسیباب وعلاندن بحث ایدن در .

علتلك بر قسمی وارد بر كه اسباب ایله مسیبات یئنده کی مناسبات اشكار اولدندن مشاهده ایدیلیر . فقط ظن ایدلسین كه بز اسباب ایله مسیباتی كورمكله آرزنده کی نسبت و علاقه بی دخی كوره بیلیرز؟ لاصوقانیاور . نیچون؟ زیرا یوز درجه حرارتی حازر . باكر! بوراده كرك سبب كرك مسبب مشاهده ایدیلور . كدلك یوز درجه حرارتك مقدم اولدیغی کیفیت دخی اكلاشیلیور . فقط آرزنده کی نسبت كورولمز . بو علاقه بی كوزلر من كورتر من . یالكز عقالك یایدیغی نجارب كورتر .

بعضاه ایکی حادثه لك آراسی اچیق بولنور . ایكیجی حادثه لك سبی برنجیسی می در اكلاشیلز . بونی ده نجارب عقبه كورتر .

بعض اسباب ده واردر كه بونك بر حلقه سی كورورز . سبی مشاهده ایده مه یز . حواسمه زله كوره مه یز . یعنی زم ایچون اثرور . فقط . مؤثر بوق . اولجه — یعنی برنجیده . یالكز نسبی یعنی صورت تأثیری كوره . مه یز . شیمی بن المی قالدیریورم . ایشته بر حادثه . بورده باشقه . نه كوریورم ؟ ارتیادی ه بیلورم . فقط ناص اولورده ارتیاد ایدر ایتمز . قولی قالدیریورم : اوت فن دیور كه اعصاب حر كنه كلیر . اعصاب ده دماغه تأثیر ایدر . اور دن امری آیر . فقط دماغ نه یه تأثیر ایدیلور . او . امری نردن آیلور ؟

ایشته افندیلر! بونی فیزیولوژینك ك دقیق تدقیقاتی ده حل ایده من . اثری كورورده مؤثر مشاهده ایدیله منزه استدلال ایدرز . بویله لكله مؤثری عتلا بر درجه به قدر كسدیره بیلیرز . بونك عكسی ده واقع دره . یعنی مؤثری كوروب اثرك هان اولسی ده ممكن دره . مثلاً قلی انه آلمش بر محرر كورورسه كز یازی یازاجفته در حال حكم ایدرسكز . ایشته ینه استدلال ایدرز .

حائات هب بر برنجی تعقیب ایدر . برینه نظر آسب اولان دها اولكنه نظراً سبب اولور . اثر . مؤثره . اثر . مؤثره . . . بویله جه تعقیب ایدیلیرسه بربرده قالمق محقق در . عقل اونك وجودینه حكم ایدر . فقط قایلر . و دیر كه بو مؤثره . بوندن سوكره مؤثر یوقدر . ایشته بویله اولان اسبابه [علل اولی] ویا [مبادی اولی] دیرلر .

آشغی به اینكز : اثر . مؤثره اثر . براره تصادف ایدرسكز كه مؤثر اولاماز . بوكاده [علت غایبه] بیلیر . ایشته بر طرفدن علل اولی دیگر طرفدن علت غایبه .

بوتون وارلق . جم موجودات بویکی علت آراسته قالمش دره . برچوق اسباب وار . فقط علم حكمت یالكز علل اولی ویا بادی اولادن وعلت غایبه دن بحث ایدر . آرا بردن استمانه ایدر . فقط بحث ایتمز . اوراسی علوم بییدنك محل اشتغالی در .

زه نظراً علاوه یکی درلو حادثات ممكن الحصول دره : یانظام خارجی حائاتی ویا نفوس داخلیده جریان اید وقاع كه بز بونی آنجق بصر بصیرتمزه كوره بیلیرز .

دیك اولور كه حائات ووقایهك بر قسمی آفافی دیگر قسمی ده انفسی دره . انفسه كیدرسك حسیات . معانی . ارتیاد . . . وسارهی

بولورز . آفافی نظرا اعتبار آلینیرسه موجودانده واتع اولانلرك اصولندن بحث ایدیلکی كوروز .

دیك اولور كه فلسفه یونقطه دن ایکی به آریلیور . [حالبه كه عمومی بر نظره باقیله جق اولورسه بو ایكیده وحدت وار .]

علم حكمتك علی العموم وارلك اصولندن بحث ایدن قسمه یونانیلر [متافیزیک — Métaphysique] تمبر ایتمشدر . بزبوكا [علم باورای جسم] [علم ماوراء الطبیعه] دبرز . «علم اعلا» ده دینور . علم اعلا ده تجربه یوقدر . چونكه تجربه ایچون احساس لازم دره . متافیزیک ایسه مبادی اولادن بحث ایدر . حالبوكه مبادی اولی تجربه ایله بیلنمز .

وقتیله دائماً عقل طریق ایله حل مسئله به افدام ایدیلکنندن متافیزیک دوره قبل التاریخیه دن تا اون سکزنجی عصره قدر اعتبارده قالمشدر . ووزمان ظرفنده جوق كوزل اثرلر قلمه آلمشدر . فقط تجربه طریقنك ایلرلسی نتیجه سی واه ق ارسطونك منطق نظر اعتباردن سقوط ایتمكه باشلاجه بود . یاواش یاواش موقع نمازینی ترك ایتمكه یوز طه نمشدر قسماً صرف عقل طریق ایله حر كت ایدیلوردی . حال كه هر حادثه عقل ایله قابل تفسیر دكل دره . مثلاً یاغور ناصیل یاغور؟ بونی عقل ایله بولمق ممكنی؟ كذا الكتریق نه دره؟ بونك حقیقتی حتی موجودیتی زه عقل ناصیل تأمین ایدر؟

حقیقت . تجربه سایه سنده . برچوق علوم شایان حیوت بر صورتده ترقی وانكشاف آلمشدر . مثلاً علوم طبیعه نك ترقیسنه سبب صرف تجربه طریقنك تطبیق دره . بوفیضی طریق كورنلر دیدیلر كه : «علوم صحیحه صرف تجربه محصولی اولان بولور . بر شیشی بیلك مطلقاً تجربه ایتمكه متوقف دره . برشی كه تجربه ایدلمز . اونی بیلك ممكن دكل دره .

نحو تجربینك تطبیق ایدیله بیدیکی معلومات اوهام دره . فقط بوسوزلریله افراطدن . تقریبه دوشدیلر ذاتاً انسان بویله دره : حال حاضر اجتماعیزده دخی بویله بر دوره ایچریسنده دكلی یز؟ بونك ایچون نحو تجربیندن باشقه طریق یوقدر دینلر تماماً اسباب ایده مدیلر . زیرا عقل ایله علوم طبیعه نك ایلرلیله بیدیکی نحو تجربی ایله دخی متافیزیک ترقی ایده من . هر شیشی نحو تجربی یله حل وایضاح ایتمك فكری اولافرانسه ده [اوگوست تونت] تدویر ایددی . بوفلسفه فلسفه حقیقه و مثبتیه (Philosophie positive) دیندی .

اوگوست قونتك نظریه سنده جمیع علوم مثبتیه یی یكدیكرینه ربط ایله بر جهت مشتركه ده جم ایدن شیشه [فلسفه] اطلاق اولنور . حال بوكه بو علمدر . فلسفه دكل دره . بوتعریفه نظراً كتاب كاشانك اورنه صحیفه لری مطالعه اولنوب اجال ایدیلیرسه فلسفه اولور . لكن بوفلسفه نك برنجی صحیفه سی ایله سو كیجی صحیفه سی یوقدر . زیرا كرك باش طرفده حازر موقع كرك صوك طرفه . موجود ندر حقایق واردر كه كوز ایله كوزیلمز .

[بوفلسفه بی متعاقب [هر بر اسپنسر] ك حكمتی چیتدی] حقیقت آرانیرسه : بر شیشیك وجودینی بیلك باشقه . ماهیتنی

چونکه شیء بی‌قدر کرک افاقده کرک انفسده هپ اولاندن بحث ایدیوردق . بوراده ایسه اولاجقدن دها طوغروسی اولسی لازم کلندن بحث ایده جکز . اولکیلرده آثار و حادثات اول ، مؤثر صوکره ادراک ایدیوردکن بوراده مؤثر مقدم ، حادثات مؤخر . یعنی بوقسمده علت غاییدن بحث ایدیله جک . بوقسمده علم اخلاق تسمیه ایدیله برده بزها و صوتوقدر ، بالینه ذات‌الذیادندن ، شو شوبله درکی برطاقم حکمر و ریورز . یعنی احکام عقلیه یاپورز . هم بو حکمسلرده یاپاغان کی حرکت ایدیورز . بو حکمسلرمنده قلیزده برابردر ، اعتقادمنده موجوددر . ایشته بز بو حکمسلری ناصل و ریورز؟ علت اعتقاد و اعتقادمنه ندر؟ بونلری ده بیلی یز . زبرا حکمت اعتقادی بیلز ، قلبک ویریلن حکمه قارشی اولان ارتباطانه ایصال نظر الطرسهک نه قدر معتقداتمز وارسه هپی بوشدر ، چوروکدر . بو حکمسلردن بحث ایدن بر قسم فلسفه قبول ایدلمشدر که بوکاده [علم منطوق] دینیر . عالمده جسم ایله روح ، معنویات ایله جسمیات آیری آیری شیلر دکلدر . بونلر خلقتده برلشدیکی کی آثار بشریهده دخی برلشیر . بر یپراق نظر عوامده بلکه یالکز بر جسمدر . لکن علما نظریده او ناچیز یپراق تحتسده نه معانی ، نه روح ، نه حکمت مندجدر . کذا بر نظر عالم عادی برطاشده نه بویوک بر حکمت کورر . کائناتک هر جزئده جسم ایله معنی برلشمشدر . بز یوزمنده ، وجودمنده روح جز تجلی ایدر . درونی اولان مطالعاتمز یوزمنه عکس ایدر . هم او مطالعات بر نظر نافذه خفی قالماز .

دیلمک اولیورکه کائناتده بر ظرف ، برده مظروف وار . کذا بر معنی وار ، برده اونی تبلیغ ایتمک وار . ادراک ایتدیگمز بر حسی ، بر معنایی یا وسیقی صورتنده صوت ایله ویا معماری و نقاشلق طرزنده شکل ایله ویا رسم شکلنده رنگ ایله ویا هم صوت ، هم ده شکل صورتنده کلملرله تبلیغ ایدرز . بوکاده صنعت نامی ویریلیر .

معنویات ایله جسمانیات احتوا ایدن و بونلرک طرز مطابقتسندن ، حسنندن و شرائط حسنندن بحث ایلین شعبه فلسفهده دخی حکمت بدایع ، استهتیک تعبیر اولنور . ۱ تشرین ثانی ، ۳۲۴ امرالله

مباحثات :

خطبه لره دأر

قلبهدن وارد اولان بر مکتوبده ، حریتک بخش ایتدیگی سربستی افکار ولساندن متولد انشراح امتک تصویرندن ، رساله منزه قارشی ابدال توجهاتدن صوکره ، « خطبه لره » حقدنه عیناً شو صورتله بیان مطالعه اولونیور :

« بز عصرمن خطبایی ، خطبه لری ینسه اللرمزده موجود اولان خطبه مجموعله لری دلالیه یالکز مسلمینی عباداته مشوق اولدیفنی کورمکده وداغما اهالی اسلامه بوسورتله تلقینانده بولمقده یز . فی الحقیقه اهالی یزی عبادات و طاعاته تشویق الک بویوک وظیفه من ایسهده عجباً خطبه لره منافع دنیوبه منزه ، تهذیب اخلاقزه ، هیئت اجتماعیه منزه ، مسائل سیاسی منزهده

کشف ایتمک ینه باشقه در . مثلاً شو تباشیرک کیفیات جسمانیه سنی ، اجزاسنی ، خواص کمیویه و حکمییه سنی بیلیرز . بونلری تجریه ایله بیلیورز . رنگنی کوزمنله ، طعمنی ذائقه منله . . . اکلایه بیلیرز . کذلک بر معنایی . مثلاً [اوج آلمق] حسنی ناصل بیلیرز؟ طبیعی وجدانمنده تحقق ایتدیرر ، وجدان اوکنده طور دورر ، تنبع ایدرز . دوشنور ، تحلیل و تدقیق ایدرز . کذا معنای فضیلت ندر؟ ینه بو طریق تجریه ایله بیلیرز . فقط بعض شیلر وار که تجریه قابل اولماز . تجریه ایده مه مکله برابر وجودینی تصدیقده مضطر قالیرز .

ذاتاً علم ایکی درلو تجلی ایدر : مثلاً بر [بن وارم] حکمنی و یرمک وار ، برده [وار اولان بن نهیم] دیلمک وار . بونلر آیری آیری شیلردر . [ده قارت بوتون مستحضرات ذهنیه سنی انکار ایدرک (بن وارم) دیدی . بویله جه کندی وارلغندن بوتون موجودات کائناتی اثباته چالیشدی .]

برشیک اولو وار اولدیفنی صوکره ده نه اولدیفنی بیلمک لازمدر . هر وار اولانک ماهیتی نحو تجریه ایله ادراک ایدیله من . اوکوست قوننک قبول ایتدیگی طریق علم جهتندن قبول ایدرز . فقط فلسفه اولی ایچون استدلال شرطدر . بوکا نحو تجریه تطبیق ایدیله من . ایدلدیگی تقدیرده ترقیسی تأمین ایدیله من . ماهیت اشایی بیلمک غایت مهم بر مسأله در . موجودیتی عیناً کوریورکن ماهیتی ادراکدن پک اوزاق بونورز . مثلاً بوتباشیر پارچه سی حقدنه علم نه کوسترر؟ صلابت + بیاض رنگ + ... دکلکی؟ حال بوکه تباشیر بو کیفیاتک هیأت مجموعه سیمی در؟ بو کیفیات یگوننک بر صاحب و ذاتی یوقی؟ اوکوست قوننک فلسفه سی اصل اشیا ده پک عاجز قالیر ، دها طوغروسی اشیا نک صاحب و ذاتی بو فلسفه کوستره من . حال بوکه بو کیفیاتک تحتسده مندج اصل بر ذات ، بر ماده ، بر هیولا واردر . هم بو ذاتی قبول ایتمک ضروری در . زیرا تباشیر کیفیاتی بر بر نزع ایدرسهک تباشیر محومی اوله جق؟ بویله اوله جقه عالم صرف او هامدن عبارت قالمازی؟

ایشته کورولیورکه فلسفه مثبتیه ناقصدر .

عقلک ماهیت تشکلنده اصول کائناتی آریوب ادراک ایتمک مندجدر .

و علم حکمتک بو برنجی قهمنی تشکیل ایدر : حکمت اعلا .

فلسفه نک ایکنجی قهمنک موضوعنی ده نفوس تشکیل ایدر . نفوس ده وارانی اعتباریله متافیزیک موضوعنه داخلدر . فقط نفسی ، تجلیات نفسانیه یی کندیته موضوع اتخاذ ایتمش دیگر بر شعبه فلسفه دها وار : بز حس ، فکر ، ارتیاد ایدرز ، میلاناغز ، برطاقم معاینز ، برطاقم احساساتمز وار . بونلر نره دن کلش ، ناصل جریان ایدیور؟ بو عالمده تجلی ایدن حادثاتک قوانینی ندر؟ یعنی بو موجوداتک علی نه دن عبارتدر؟ بونلری موضوع ایدیشدر . بوکاده علم احوال نفس اطلاق ایدرز . یونانیلر [پسیقولوژی] دیرلر .

بوندن باشقه بر قسم دها آیرمق لازم کلیر : زیرا بز یالکز مرید ، حساس ، عاقل دکلز ، فاعلیتمز دخی وار . یعنی بز فاعلرده . بالطبع بوافه المنزک دخی حکمتی اولوق ایجاب ایدر . هم بوراده مسأله دیکیشور .